

LIS POSPOLITY / RED FOX (*Vulpes vulpes*) | fot. Paweł Zając

40

*Czy wiesz, że...
długość lisiej nory może wynieść
nawet 7 metrów?*

*Did you know...
the fox burrows can be
even 7 meters long?*

MROZECZ PÓŻNY / SEROTINE BAT (*Eptesicus serotinus*) | fot. Mirosław Gleb

ŁOŚ EUROAZJATYCKI / EURASIAN ELK (*Alces alces*) | fot. Jakub Kurowski

*Did you know...
elks can weight even half a tonne?*

*Czy wiesz, że...
waga łosi może dochodzić do pół tony?*

SARNA EUROPEJSKA / EUROPEAN ROE DEER (*Capreolus capreolus*) | fot. Mirosław Gleb

42

*Czy wiesz, że...
sarny zwykle nie wydają dźwięków?
Jedynie podczas rui samica
wabi samca cienkim piskiem.*

*Did you know...
the roe deer usually do not make any sound?
Only during the mating season a female
attracts a male with a high squeak.*

JEŻ WSCHODNI / NORTHERN WHITE-BREADED HEDGEHOG (*Erinaceus roumanicus*) | fot. Kinga Czerwińska

BÓBR EUROPEJSKI / EURASIAN BEAVER (*Castor fiber*) | fot. Mirosław Gleb

*Did you know...
beavers can easily cut down trees
that are 70 cm in diameter?*

*Czy wiesz, że...
bobry bez trudu ścinają drzewa
nawet o średnicy 70 cm?*

DZIK EUROAZJATYCKI / WILD BOAR (*Sus scrofa*) | fot. Paweł Zając

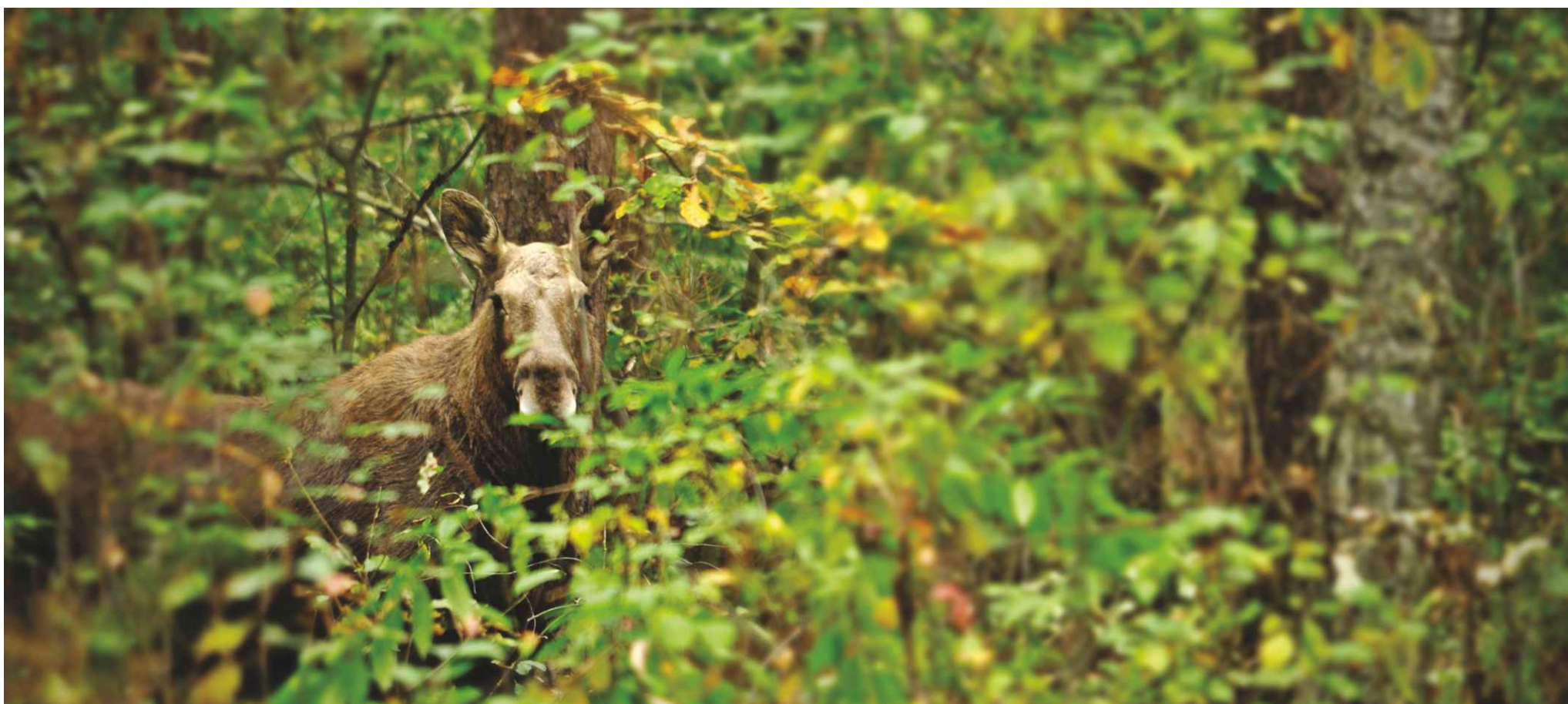
44

*Czy wiesz, że...
kły górne dzika
w gwarze myśliwskiej to fajki?*

*Did you know...
in vernacular, upper canines of the wild boar
are called tushes or whetters?*

LIS POSPOLITY / RED FOX (*Vulpes vulpes*) | fot. Jacek Biegajski

ŁOŚ EUROAZJATYCKI / EURASIAN ELK (*Alces alces*) | fot. Mirosław Gleb

*Did you know...
the elk runs over marshes,
or even can dive?*

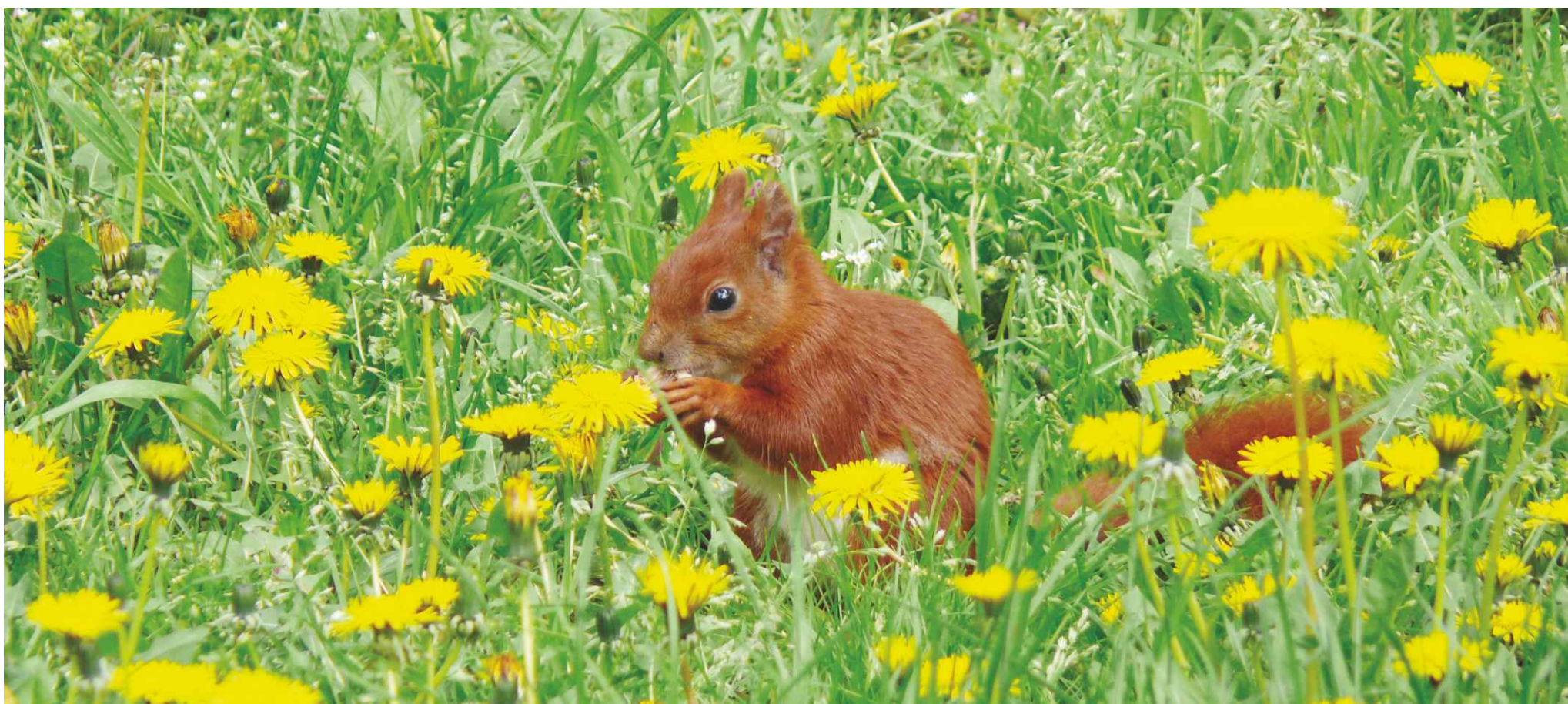
*Czy wiesz, że...
łoś biega po mokradłach,
a nawet potrafi nurkować?*

SARNA EUROPEJSKA / EUROPEAN ROE DEER (*Capreolus capreolus*) | fot. Hubert Macioch

BÓBR EUROPEJSKI / EURASIAN BEAVER (*Castor fiber*) | fot. Andrzej Nowak

WIEWIÓRKA POSPOLITA / RED SQUIRREL (*Sciurus vulgaris*) | fot. Mirosław Gleb

*Did you know...
the squirrel tail is almost as long
as the rest of its body? It helps the squirrel to keep balance
or may be used as a parachute during an "emergency landing".*

*Czy wiesz, że...
ogon wiewiórki jest prawie tak długi, jak reszta
jej ciała? Pomaga on w utrzymaniu równowagi
lub może służyć jako spadochron przy „awaryjnym lądowaniu”.*

ROPUCHA SZARA / COMMON TOAD (*Bufo bufo*) | fot. Dorota Milerowicz

Czy wiesz, że...
parotydy, czyli brodawki umieszczone tuż za oczami ropuchy
wydzielają trucizny zwane bufotoksynami?

Did you know...
parotoids, i.e. large bumps located just behind the toad eyes,
secrete a poison called bufotoxin?

ROPUCHA ZIELONA / EUROPEAN GREEN TOAD (*Bufo viridis*) | fot. Hubert Macioch

ŻABA TRAWNA / COMMON FROG (*Rana temporaria*) | fot. Mirosław Gleb

*Did you know...
during the mating season, the common frog
can travel a distance of even several kilometres
to reach breeding reservoirs?*

*Czy wiesz, że...
w czasie okresu rozrodczego żaba trawna
potrafi powędrować nawet kilka kilometrów
do zbiorników rozrodczych?*

ZASKRONIEC ZWYCZAJNY / GRASS-SNAKE (*Natrix natrix*) | fot. Mirosław Gleb

50

*Czy wiesz, że...
zaatakowany zaskroniec broni się
udając martwego lub wypuszczając cuchnącą ciecz,
zniechęcając napastnika?*

*Did you know...
the attacked grass snake defends itself
by pretending to be dead or releasing a foul-smelling discharge,
discouraging the attacker?*

ŻABA JEZIORKOWA / POOL FROG (*Rana lessonae*) | fot. Dorota Milerowicz

ZASKRONIEC ZWYCZAJNY / GRASS-SNAK (*Natrix natrix*) | fot. Mirosław Gleb

*Did you know...
the grass snake can frequently
be found in a house garden near a water reservoir
or containing a pond?*

*Czy wiesz, że...
zaskronica często można spotkać w przydomowym
ogródku, zlokalizowanym niedaleko zbiornika wodnego
lub w którym jest oczko wodne?*

JASZCZURKA ZWINKA / SAND LIZARD (*Lacerta agilis*) | fot. Dorota Milerowicz

52

*Czy wiesz, że...
zwinka w sytuacji zagrożenia potrafi odrzucić ogon,
który potem regeneruje, nie osiągając jednak
pierwotnych rozmiarów?*

*Did you know...
the sand lizard can pop off its tail,
which will regenerate later
but will not reach its initial size?*

JASZCZURKA ZWINKA / SAND LIZARD (*Lacerta agilis*) | fot. Mirosław Gleb

JASZCZURKA ZWINKA / SAND LIZARD (*Lacerta agilis*) - samiec w szacie godowej | fot. Michał Naumczyk

*Did you know...
the lizard frequently digs long burrows
ending with a chamber, in which it spends winter?*

*Czy wiesz, że...
jaszczurka często sama kopie długie nory
zakończone komorą mieszkalną w których spędza zimę?*

BIEGACZ WRĘGATY / GROUND BEETLE (*Carabus cancellatus*) | fot. Mirosław Gleb

54

*Czy wiesz, że...
biegacze potrafią rozwinąć niesamowitą prędkość,
jak na swoje skromne rozmiary? Do pokonania 1 metra
wystarczy im jedyne 10 sekund!*

*Did you know...
ground beetles can run with an incredible speed,
taking into account their small size?
They need only 10 seconds to cover 1 meter!*

ZASKRONIEC ZWYCZAJNY / GRASS-SNAKE (*Natrix natrix*) | fot. Krzysztof Czarnecki

PADALEC ZWYCZAJNY / SLOWWORM (*Anguis fragilis*) | fot. Mirosław Gleb

*Did you know...
the slowworms are ovoviviparous?
They are born in transparent casing,
which they leave immediately after birth.*

*Czy wiesz, że...
padalce są jajożyworodne?
Rodzą się w przezroczystych osłonkach,
które opuszczają tuż po urodzeniu.*

ŚLIMAK WINNICZEK / ROMAN SNAIL (*Helix pomatia*) | fot. Robert Wróbel

ŚLIMAK WINNICZEK / ROMAN SNAIL (*Helix pomatia*) | fot. Mirosław Gleb

WSTĘŻYK OGRODOWY / GARDEN BANDED SNAIL (*Cepaea hortensis*) | fot. Kinga Czerwińska

*Did you know...
the garden banded snail is edible,
but rarely eaten due to its small size
and taste that does not appeal to everybody?*

*Czy wiesz, że...
wstężyki ogrodowe są jadalne, ale rzadko spożywane
ze względu na niewielkie rozmiary
i różnie oceniane walory smakowe?*

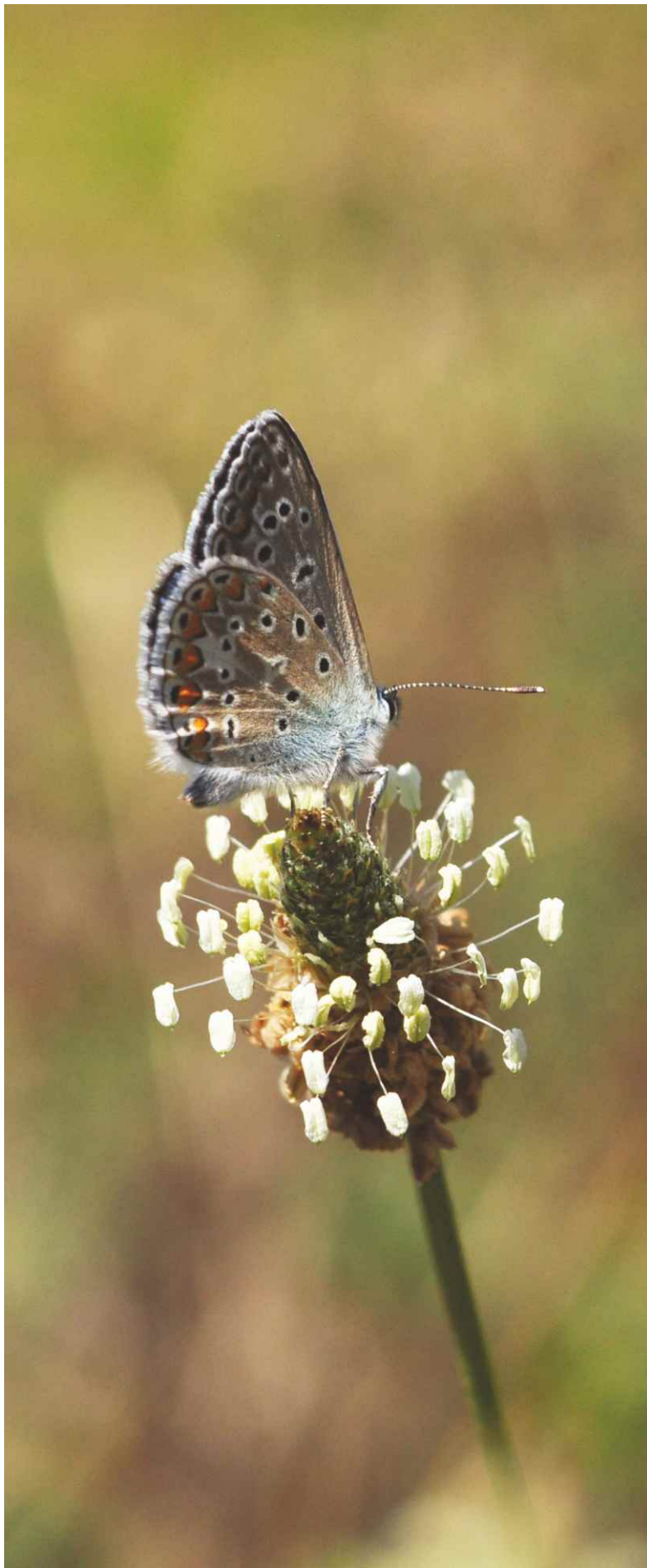

BELNIK / ECTEMNIUS (*Ectemnius cavifrons*) | fot. Mirosław Gleb

58

*Czy wiesz, że...
dla swych larw
samice belnika łowią muchówki?*

*Did you know...
female ectemnius catch diptera
to feed their larvae?*

MODRASZEK IKAR / COMMON BLUE BUTTERFLY (*Polyommatus icarus*) | fot. Mirosław Gleb

STRZĘPOTEK GLICERION / CHESTNUT HEATH (*Coenonympha glycerion*) | fot. Monika Bartnik

*Did you know...
there is as many as 59 species of Lycaenidae in Poland?*

*Czy wiesz, że...
w Polsce występuje aż 59 gatunków modraszków?*

SZABLAK KRWISTY / RUDDY DARTER (*Sympetrum sanguineum*) | fot. Mirosław Gleb

*Czy wiesz, że...
ważki to zwierzęta dwuśrodowiskowe?
Larwy żyją w wodzie, natomiast dorosłe osobniki w środowisku lądowym.*

*Did you know...
dragonflies are animals living in two environments?
Their larvae live in water, while adults live on land.*

POLOWIEC SZACHOWNICA / MARBLED WHITE (*Melanargia galathea*) | fot. Mirosław Gleb

SKOCZEK ZIELONY / COMMON GREEN GRASSHOPPER (*Omocestus viridulus*) | fot. Mirosław Gleb

*Did you know...
grasshoppers play their concertos
by rubbing one wing against the other?*

*Czy wiesz, że...
koniki polne koncertują
pocierając skrzydłem o skrzydło?*

WAŁĘSAK / WOLF SPIDER (*Pardosa* spp.) | fot. Paweł Horąży

KRZYŻAK OGRODOWY / CROSS SPIDER (*Araneus diadematus*) | fot. Łukasz Szachniewicz

*Czy wiesz, że...
pająki krzyżaki są bardzo silne?
Konstruują pajęczyny o średnicy nawet do 60 cm.*

*Did you know...
the cross spiders are very strong?
They spun webs reaching 60 cm in diameter.*

*Did you know...
nobody wishing to see the swallowtail
in their garden should plant carrots,
dill and caraway?*

*Czy wiesz, że...
każdy, kto chciałby zobaczyć pają królowej
w swoim ogródku, powinien zasadzić
marchew zwyczajną, koper i kminek?*

PAŻ KRÓLOWEJ / SWALLOWTAIL (Papilio machaon) | fot. Mirosław Gleb

BIEDRONKA AZJATYCKA / ASIAN LADYBEETLE (*Harmonia axyridis*) | fot. Mirosław Gleb

POSKRZYPKA LILIOWA / SCARLET LILY BEETLE (*Lilioceris lillii*) | fot. Mirosław Gleb

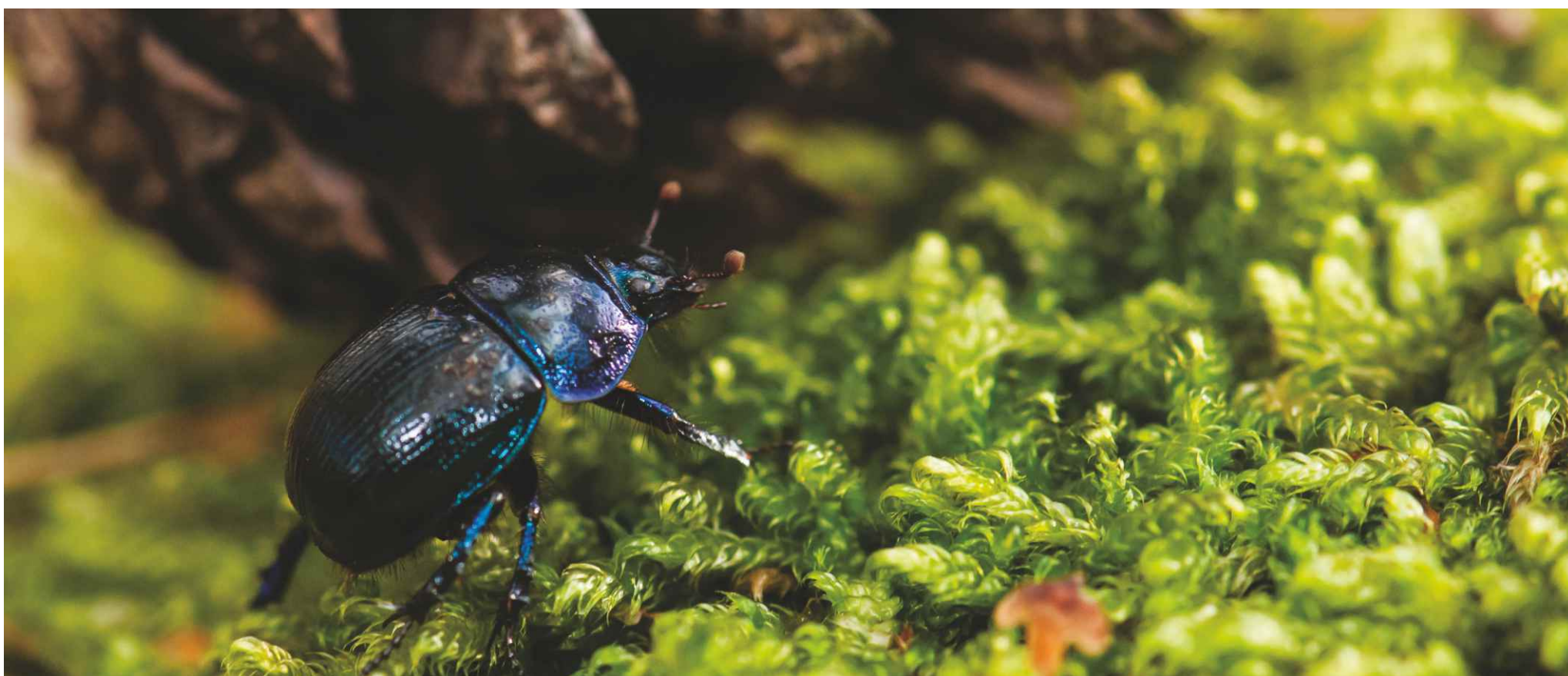
*Did you know...
ants breed aphids? They place the aphids on fresh plants,
provide protection, and in exchange, the aphids
give the ants their delicacy - honeydew.*

*Czy wiesz, że...
mrówki hodują mszyce? Lokalizują je na świeżej roślinności,
zapewniają ochronę, a w zamian mszyce
dają mrówkom ich przysmak – spadź.*

MRÓWKA RUDNICA / RED WOOD ANT (Formica rufa) | fot. Jacek Biegajski

KAŁDUNICA ZIELONA / GREEN DOCK BEETLE (*Gastrophysa viridula*) | fot. Dorota Milerowicz

ŻUK LEŚNY / DOR BEETLE (*Anoplotrupes stercorosus*) | fot. Jacek Biegajski

Czy wiesz, że...
żuk leśny jest potocznie zwany gnojarem?
Zakopuje resztki odchodów utrzymując tym samym las w czystości.

Did you know...
the dor beetle is commonly called a dung beetle?
It buries the remains of faeces, thus keeping the forest clean.

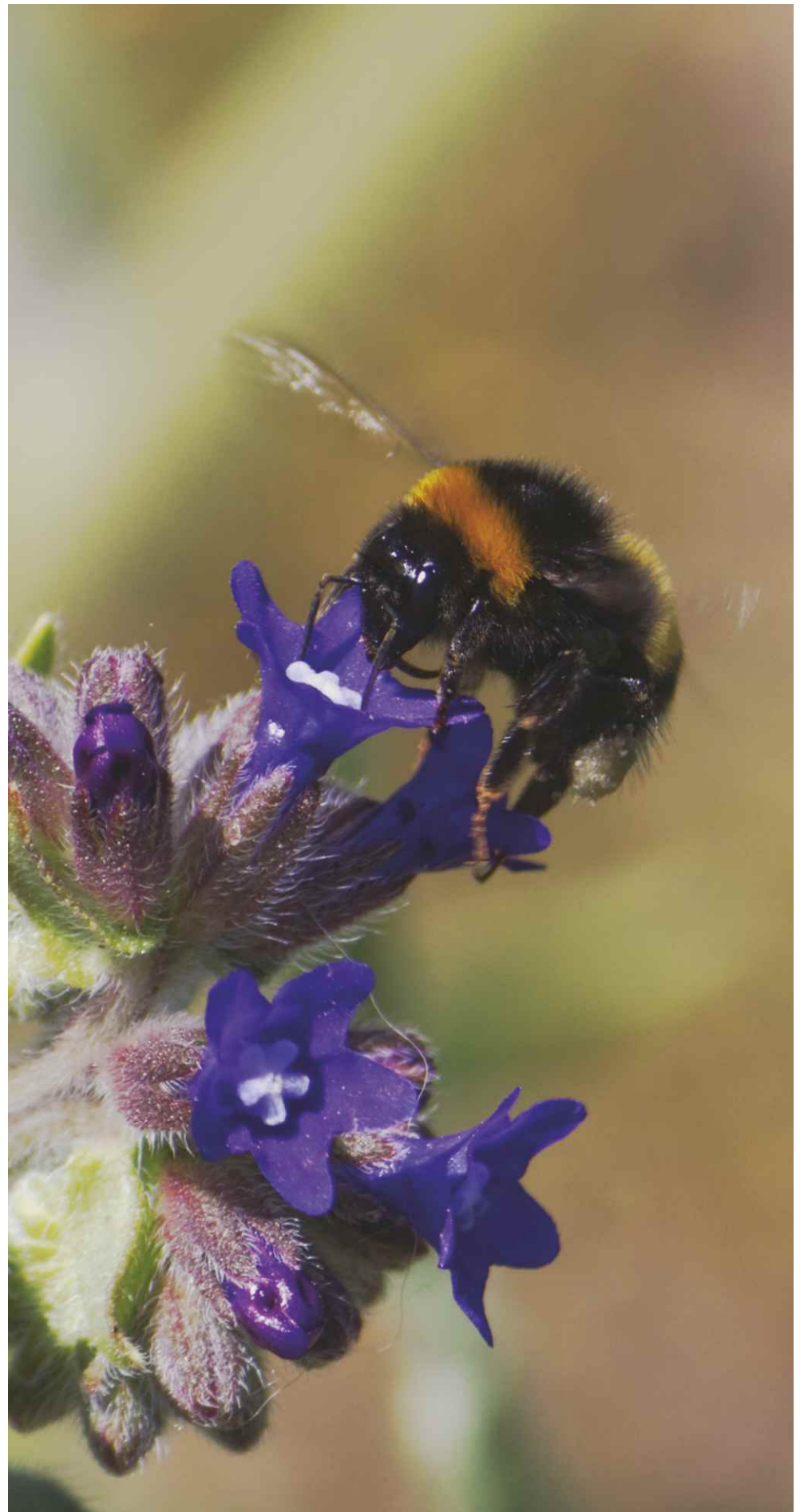
SZABLAK ZWYCZAJNY / VAGRANT DARTER (*Sympetrum vulgatum*) | fot. Danuta Witkowska

*Did you know...
dragonflies are one of the oldest insects?
They survived as a species for over 250 million years.*

*Czy wiesz, że...
ważki są jednymi z najstarszych owadów?
Przetwały nieprzerwanie 250 mln lat.*

PSZCZOŁA MIODNA / HONEY BEE (*Apis mellifera*) | fot. Hubert Macioch

TRZMIEL ZIEMNY / BUFF-TAILED BUMBLEBEE (*Bombus terrestris*) | fot. Krzysztof Czarnecki

PRZEPLATKA CINKSIA / GLANVILLE FRITILLARY (*Melitaea cinxia*) | fot. Katarzyna Leszczyńska

*Did you know...
a female fritillary can lay even 300 eggs
on the lower side of a leaf?*

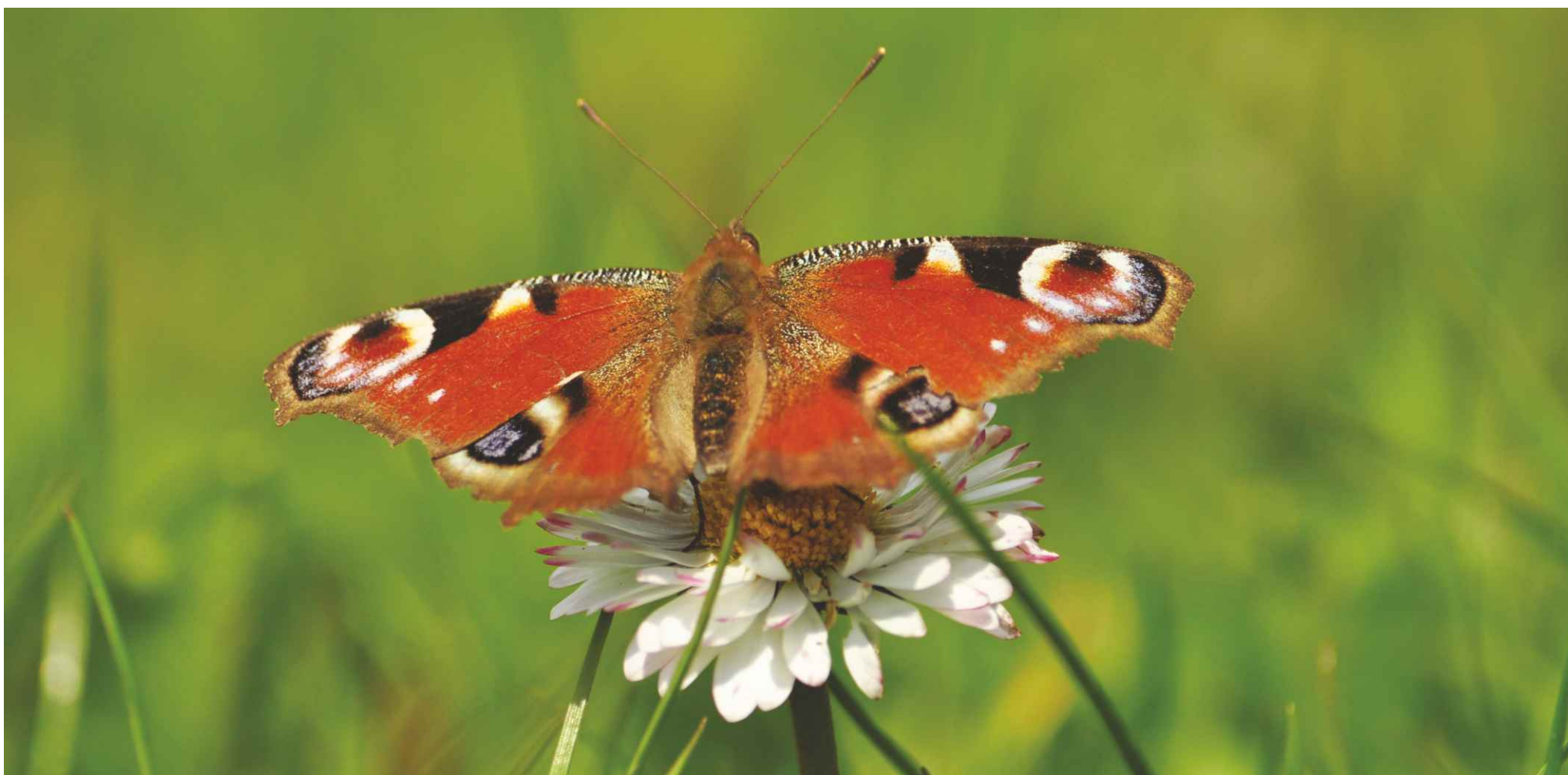
*Czy wiesz, że...
samica przeplatki składa na
spodniej stronie liścia nawet 300 jajeczek?*

KAPTURNICA TRĘDOWNIKÓWKA / WATER BETONY (*Cucullia scrophulariae*) | fot. Dorota Milerowicz

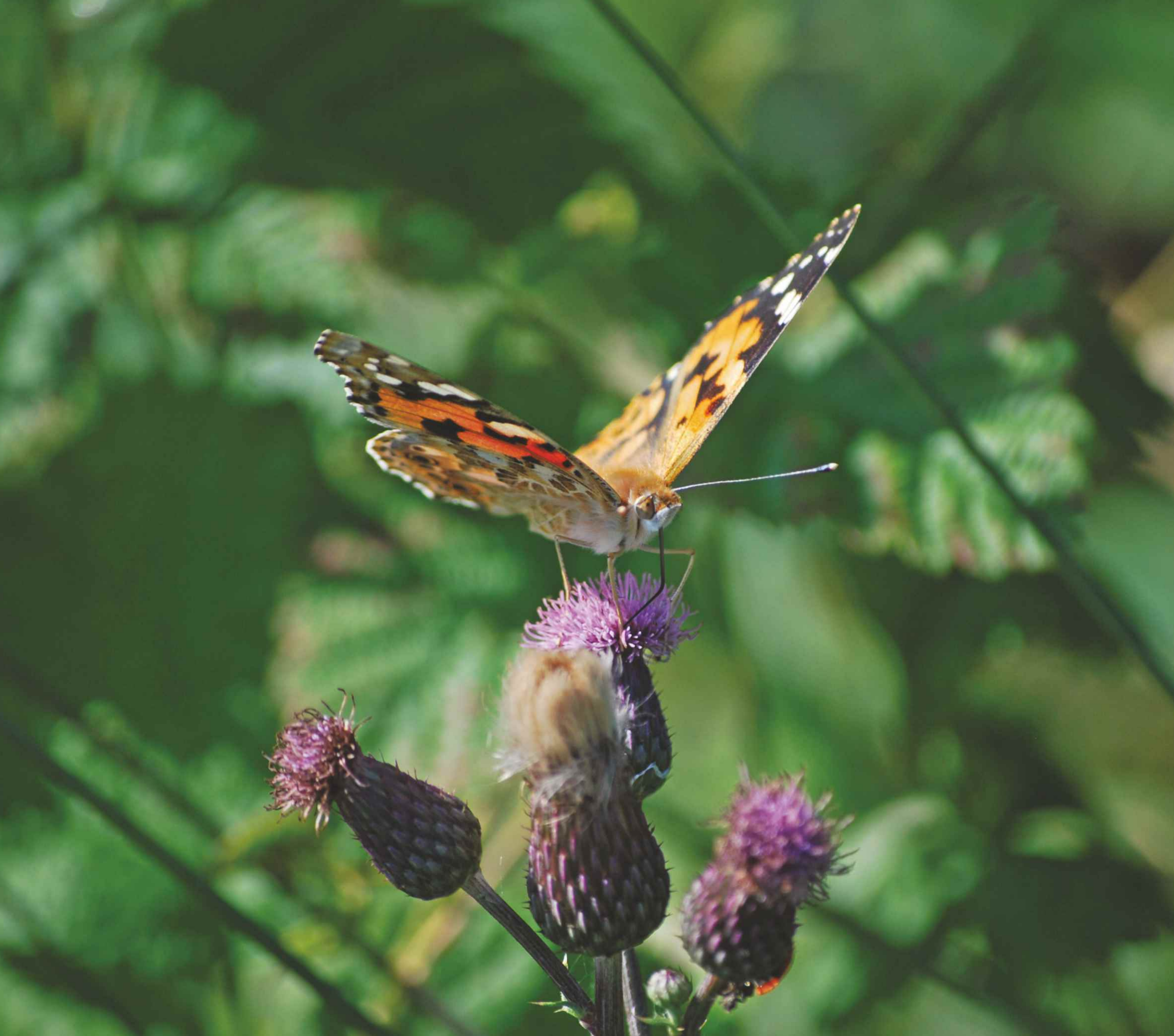
MRÓWKA RUDNICA / RED WOOD ANT (*Formica rufa*) | fot. Dorota Milerowicz

RUSAŁKA PAWIK / PEACOCK BUTTERFLY (*Inachis io*) | fot. Mirosław Gleb

Czy wiesz, że...
charakterystycznym elementem ubarwienia rusałki pawika są duże czarno-niebieskie plamki, mające za zadanie odstraszyć intruza, imitując duże oczy drapieżnika?

Did you know...
large black and blue spots, characteristic for the peacock butterfly, are part of a mechanism scaring away any intruders by imitating large eyes of a predator?

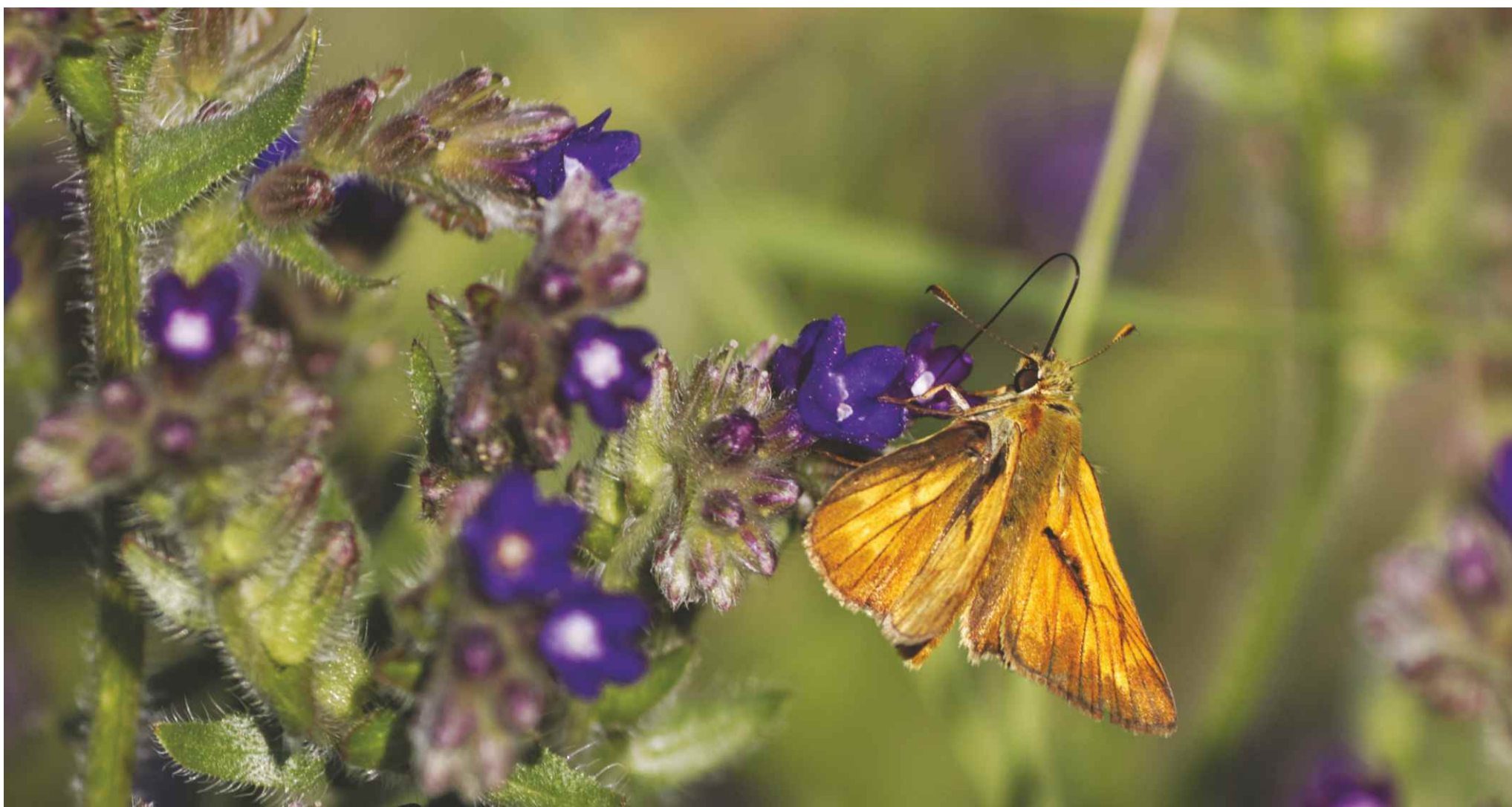
*Did you know...
adult painted ladies migrate in autumn
to the Mediterranean Sea, and in spring
new generation comeback to Poland?*

*Czy wiesz, że...
dorosłe rusalki osetniki migrują jesienią
nad Morze Śródziemne, a wiosną do Polski
powraca kolejne pokolenie?*

RUSAŁKA OSETNIK / PAINTED LADY (*Vanessa cardui*) | fot. Jakub Kurowski

MODRASZEK WIESZCZEK / HOLLY BLUE (*Celastrina argiolus*) | fot. Kinga Czerwińska

KARŁĄTEK KNIEJNIK / LARGE SKIPPER (*Ochlodes venatus*) | fot. Krzysztof Czarnecki

*Did you know...
the bumble bee works harder than the bee?
It flies for 18 hours a day and can visit
even 1000 flowers.*

*Czy wiesz, że...
trzmieł jest bardziej pracowity od pszczoły?
Lata 18 godzin dziennie i potrafi oblecieć
nawet 1000 kwiatków.*

TRZMIEŁ ZIEMNY / BUFF-TAILED BUMBLEBEE (*Bombus terrestris*) | fot. Mirosław Gleb

PIÓRONÓG ZWYKŁY / WHITE-LEGGED DAMSELFLY (*Platycnemis pennipes*) | fot. Mirosław Gleb

ŚWITEZIANKA DZIEWICA / BEAUTIFUL DEMOISELLE (*Calopteryx virgo*) | fot. Karolina Trzaskoma

KWIETNIK / GOLDENROD CRAB SPIDER (*Misumena vatia*) | fot. Dorota Milerowicz

KRZYŻAK OGRODOWY / CROSS SPIDER (*Araneus diadematus*) | fot. Paweł Horąży

*Did you know...
a female cross spider can lay even
several sacs each containing 100 eggs?
It watches over them for some time, and then dies.*

*Czy wiesz, że...
samica krzyżaka składa nawet
kilka kokonów po 100 jajeczek?
Pilnuje ich przez jakiś czas, a potem umiera.*

GADZIOGŁÓWKA POSPOLITA/ COMMON CLUBTAIL (*Gomphus vulgatissimus*) | fot. Łukasz Biały

SZELINIAK SOSNOWY / LARGE PINE WEEVIL (*Hylobius abietis*) | fot. Dorota Milerowicz

KWIETNICA RÓŻÓWKA / SCARAB BEETLE (*Protaetia cuprea*) | fot. Mirosław Gleb

POLOWIEC SZACHOWNICA / MARBLED WHITE (*Melanargia galathea*) | fot. Dorota Milerowicz

*Did you know...
the scarab beetle has a triangular protrusion on its mediastinum, and this distinguishes it from the green rose chafer, in which the protrusion resembles a keyhole?*

*Czy wiesz, że...
kwietnica różówka ma trójkątny wyrostek na śródpierściu, co odróżnia ją od kruszczyca złotawki, która ma ten kształt podobny do dziurki od klucza?*

KRUSZCZYCA ZŁOTAWKA / GREEN ROSE CHAFER (*Cetonia aurata*) | fot. Iwona Drązkiewicz

*Czy wiesz, że...
kruszczyca złotawka, złapana przez drapieżnika
lub przez człowieka, podkurcza nogi i udaje martwą?*

*Did you know...
when captured by a predator or a human, the green rose chafer
pulls its legs up and plays dead?*

SZABLAK KRWISTY / RUDDY DARTER (*Sympetrum sanguineum*) | fot. Łukasz Szachniewicz

TYGRZYK PASKOWANY / WASP SPIDER (*Argiope bruennichi*) | fot. Łukasz Szachniewicz

*Did you know...
a female wasp spider
is nearly five times as large as a male?*

*Czy wiesz, że...
samica tygrzyka paskowanego
jest prawie pięć razy większa od samca?*